

KAINUUN

hyvinvointialue

Terveyden- ja sairaanhoidon
palvelut/Äitiys- ja lastenneuvola
sekä perhesuunnittelu

Suunnitelma

Laadittu 17.3.2026

Hyväksytty 20.3.2026

Antikainen Marjo

Pasanen Laura

1 (12)

Äitiys- ja lastenneuvola, perhesuunnittelu omavalvontasuunnitelma

Omavalvontasuunnitelma

Palveluyksikkö: Äitiys- ja lastenneuvola, perhesuunnittelu

Sisällys

Johdanto	3
1. Palveluntuottajaa koskevat tiedot	3
2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja ylläpito	4
3. Palveluyksikön toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet sekä toimintaympäristö	5
4. Riskienhallinta	6
5. Palveluyksikön asiakasturvallisuus	7
6. Asiakkaan/potilaan asema, oikeudet ja oikeusturva	8
7. Palvelun sisältö	9
8. Palveluyksikön henkilöstö	9
9. Toimintaympäristö ja tukipalvelut	11
10. Omavalvonnan toteutus, seuranta ja raportointi	11

ÄITIYS- JA LASTENNEUVOLA, PERHESUUNNITELU OMAVALVONTASUUNNITELMA

Johdanto

Omaevalvontasuunnitelma on päivittäinen arjen työväline, johon on kirjattu ja kuvattu konkreettisesti yksiköiden toimintakäytännöt. Näiden avulla varmistetaan yksiköiden toiminnan ohjaaminen, laatu ja turvallisuus sekä seuranta, arviointi, jatkuva parantaminen ja kehittäminen.

Äitiys- ja lastenneuvolan, perhesuunnittelun toimintaa säädetään terveydenhuoltolaissa ja valtakunnallisesti yhtenäinen laatu- ja palvelutaso varmistetaan Valtioneuvoston asetuksella neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta. Työtä koskevat kansalliset ohjeistukset on koottu Neuko-tietokantaan, jota ylläpitää Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

- [Terveydenhuoltolaki | 1326/2010 | Lainsäädäntö | Finlex](#)
- [Valtioneuvoston asetus neuvolapalveluista sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta | 93/2026 | Lainsäädäntö | Finlex](#)
- [NEUKO-tietokanta - Duodecim](#)

Kainuun äitiys- ja lastenneuvolaan, perhesuunnitteluun laaditut toimintaohjelmat ohjaavat yhtenäisiin käytänteisiin eri toimintayksiköissä.

1. Palveluntuottajaa koskevat tiedot

Palvelunjärjestäjä: Kainuun hyvinvointialue

Toimialue: Terveyden ja sairaanhoidon palvelut

Palvelualue: Lasten ja perheiden terveysterveyst

Palveluyksiköt: Äitiys- ja lastenneuvola, perhesuunnittelu

Ylilääkäri Mari Kuivalainen mari.kuivalainen@kainuu.fi p. 044 797 5130

Palveluyksikköpäällikkö Marjo Antikainen marjo.antikainen@kainuu.fi p. 044 710 1722

Kainuun hyvinvointialue järjestää äitiys- ja lastenneuvolapalvelut alueen lapsiperheille lähipalveluina Hyrynsalmen, Kajaanin, Kuhmon, Paltamon, Puolangan, Ristijärven, Sotkamun ja Suomussalmen kuntien alueella.

Lakisääteisten äitiys- ja lastenneuvolapalveluiden lisäksi järjestämme lisääntymisterveyteen ja raskauden ehkäisyyn liittyvää ohjantaa ja toteutamme tähän liittyvää lääkehoitoa. Kainuussa tarjotaan maksuton raskauden ehkäisy alle 25-vuotiaille kainuulaisille ja alueella opiskeleville opiskelijoille.

Äitiys- ja lastenneuvola vastaa rokotustoiminnasta, jota toteutamme yhteistyössä muiden palveluyksiköiden kanssa sekä rintasyöpä- ja kohdunkaulansyövän seulontojen järjestämisestä Kainuun alueella.

Lasten ja perheiden terveysterveyspalveluihin sisältyvät äitiys-, lasten ja perhesuunnitteluneuvolan palvelut ovat ennaltaehkäiseviä ja maksuttomia palveluita.

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä fyysisestä tai etävastaanottoajasta peritään yli 18 vuotiailta peruuttamaton käynti palvelumaksu.

Äitiys-, lasten ja perhesuunnittelupalvelu tekee tiivistä yhteistyötä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa. Asiakkaan palveluprosessi kulkee neuvolasta kouluterveydenhuoltoon. Neuvolassa alkanut perhesuunnittelun, äitiysneuvolan asiakkuus jatkuu lapsen synnyttyä lapsen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin sekä koko perheen hyvinvoinnin seurannalla ja tukemisella kouluterveydenhuollossa. Lisäksi yhteistyötä tehdään kohdunkaulasyövän seulontanäytteiden ottamisessa. Osa terveydenhoitajista ja lääkäreistä tekee työtä molemmissa yksiköissä. Teemme myös moniammatillista yhteistyötä perhekeskustoimijoiden, perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon sekä varhaiskasvatuksen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyö on kunnallista ja kuntarajoja ylittävää maakunnallista yhteistyötä.

Äitiys- ja lastenneuvolapalvelut ovat lakisääteisiä terveysterveyspalveluja raskaana oleville ja alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen. Neuvolapalvelut ovat osa perusterveydenhuoltoa. Kainuussa neuvolan terveydenhoitajat työskentelevät äitiys- ja lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvoloissa. Tavoitteena on, että perhettä hoitaa sama terveydenhoitaja äitiysneuvolakäynneistä lapsen 6-vuotistarkastukseen saakka. Neuvolassa huomioidaan toiminnassa ja tiloissa vauvamyönteisyys. Vauvamyönteisyydellä tarkoitetaan imetyksen suojelemista, edistämistä ja tukemista.

Ulkoistettuna prosessina ja palveluina hankitaan:

- puhtaanapidonpalvelut
- laboratorionpalvelut
- tekstiilipalvelut (henkilöstön suojavaatteet)
- turvallisuuspalvelut
- henkilöstön työterveyshuolto
- ulkoinen työnohjaus (henkilöstö)
- rintasyöpäseulonta
- kohdunkaulansyövän seulonnan kutsujärjestelmä ja näytevastausten tulkinta

2. Omavalvontasuunnitelman laatiminen ja ylläpito

Hyväksytty omavalvontasuunnitelma viedään asiakirjahallintaohjelmaan (QF) ja se on julkisesti nähtävillä Kainuun hyvinvointialueen ulkoisilla verkkosivuilla sekä laadunhallintajärjestelmässä. Palveluyksikön ajan tasalla oleva omavalvontasuunnitelma pidetään myös yksikössä julkisesti nähtävänä siten, että asiakkaat, omaiset ja omavalvonnasta kiinnostuneet voivat helposti ja ilman erillistä pyyntöä tutustua siihen. Omavalvontasuunnitelman julkaiseminen myös palvelujen tuottajan verkkosivuilla on tärkeä osa avointa palvelukulttuuria.

Omavalvontasuunnitelman laatimisessa ja suunnitelman päivittämisestä vastuu on palveluysikköpäälliköillä. Suunnitelman laatimiseen on osallistunut henkilöstö. Asiakkaiden/läheisten osallisuus on otettu huomioon saatujen asiakaspalautteiden kautta. Omavalvontasuunnitelma tarkastetaan vähintään kerran vuodessa, jolloin suunnitelmaan tehdään tarvittavat muutokset.

3. Palveluysikön toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet sekä toimintaympäristö

Kainuun hyvinvointialueen toiminnan ensisijaisena tavoitteena on taata turvallinen, laadukas hoito ja palvelu, oikein ja oikeaan aikaan tasapuolisesti jokaiselle. Palvelut tuotetaan laadukkaasti, turvallisesti, kustannustehokkaasti ja asianmukaisesti. Kainuun hyvinvointialueella perustehtävämme on tuottaa terveyttä, turvaa ja hyvinvointia Kainuussa.

Äitiys- ja lastenneuvolan, perhesuunnittelun toiminta-ajatus ja toimintaperiaate on edistää alueemme lasten, nuorten ja heidän perheiden hyvinvointia ja osallisuutta. Järjestämme vastuullamme olevat terveyspalvelut asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti. Teemme työtä moniammatillisesti ja ohjaamme asiakkaitamme tarvittaessa jatkohoitoon toisiin palveluysiköihin. Asiakastyössä toimintaa ohjaavat asiakaslähtöisyys ja perhekeskeisyys.

Palvelut tuotetaan ajanvarausaikoina lähi- tai etävastaanottoina. Asiakastyössä hyödynnämme digi- ja etäpalveluita mahdollisuuksien mukaan. Omasote-palvelussa ajanvaraaminen ja viestin lähettäminen edellyttää tunnistautumista palveluun verkkotunnuksilla tai mobiilivarmenteella, tämän vuoksi se on tietoturvallinen viestinvälityspalvelin. Yhteydenottokanavat ovat Omasote ja takaisinsoitto. Omasoten kautta asiakas voi varata aikaa lasten- ja perhesuunnitteluneuvolaan ja rokotuksiin. Omasotessa asiakas voi käydä viestikeskustelua ammattilaisen kanssa ja täydentää tehtäväksi annettuja neuvolan kyselylomakkeita sekä osallistua etävastaanottoon. Terveystietojärjestelmällä on valmiudet ohjata asiakkaitamme käyttämään valtakunnallisia digipalveluita, kuten omahoito-ohjelmia Terveyskylän valikoimasta. Henkilökunnalle digitukea on saatavilla yksikön digitsemppareilta ja hyvinvointialueen ict-tuesta.

Palvelutarve määräytyy lakeihin ja asetuksiin pohjautuvien kansallisten suositusten mukaisesti. Asetuksen mukaisten terveystarkastusten toteutuminen toimii mittarina palvelulle.

Kainuun hyvinvointialueen arvot ovat vastuullisuus, avoimuus, luotettavuus ja oikeudenmukaisuus (VALO). Nämä arvot näkyvät palveluysikön toiminnassa ja toteutuvat käytännön arjessa seuraavalla tavalla:

- Vastuullisuus on asiakkaista huolehtimista, jokaisen vastuuta omasta toiminnasta, oma-aloitteisuutta ja aktiivisuutta
- Avoimuus on ihmisten välistä vuorovaikutusta, viestintää ja tosiasioiden kunnioittamista.

- Luotettavuus on toimintamme ja asiakassuhteidemme perusta, osana vastuullisuutta ja sovittujen toimintatapojen mukaista toimintaa. Yksikössä annettava asiakasohjaus perustuu näyttöön ja tutkittuun tietoon.
- Oikeudenmukaisuus on tasapuolisuutta, yhdenvertaisuutta ja periaatteiden mukaista toimintaa.

Toimintaympäristö: Neuvolatoiminta järjestetään lähipalveluina kunnilta vuokaratuissa tiloissa Hyrynsalmen, Kajaanin, Kuhmon, Paltamon, Puolangan, Sotkamon ja Suomussalmen alueella. Ristijärvi toimii yksityisessä vuokratilassa. Osa neuvolan käytössä olevista tiloista on yhteiskäyttötiloja muiden hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Toimitilat on suunniteltu asiakastyötä varten ja ovat esteettömästi saavutettavissa.

Neuvolatoiminta on perhekeskustoiminnan ydin ja toimii perhekeskuksessa Paltamossa, Kuhmossa ja Suomussalmella.

Suomessa toimiva maksuton neuvolajärjestelmä on valtakunnallisesti arvostettua. Kainuussa neuvolan palveluita käyttää lähes kaikki palveluiden piiriin kuuluvista. Äitiys- ja lastenneuvolan, perhesuunnittelu ja rokotukset ovat ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa, johon sisältyy terveystarkastukset, terveysneuvonta ja asiakkaan hyvinvoinnin seuranta. Sairaushoito tapahtuu asiakkaan omalla terveysasemalla. Erikoissairaanhoidosta siirrettyjä tehtäviä on ADHD- ja migreenilääkekontrollit. Työtä toteutetaan moniammatillisissa työryhmissä lasten, nuorten ja perheiden hyväksi.

Toiminnan laatua, turvallisuutta ja sen kehittymistä seurataan Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) valtakunnallisen neuvolan asiakaspalautekyselyn (kahden vuoden välein) ja Haipro-järjestelmään tulevien ilmoitusten ja asiakaspalautteiden kautta.

[Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon henkilöstömitoitussuosituksen 2023](#)

[Kirjaamisopas: Lastenneuvola ja kouluterveydenhuolto - Kirjaamisopas: Lastenneuvola ja kouluterveydenhuolto - Oma työpöytä](#)

[Kirjaamisopas : Raskaus ja äitiyshuolto : versio 1.1](#)

[Hoitoilmoitusopas terveydenhuollolle ja kotihoidolle 2025 - Hoitoilmoitusopas terveydenhuollolle ja kotihoidolle 2025 - Oma työpöytä](#)

4. Riskienhallinta

Jokainen palveluyksiköissä työskentelevä työntekijä on vastuussa riskien tunnistamisesta ja turvallisuusriskien esille tuomisesta, turvallisuutta parantavien toimenpiteiden suunnittelusta ja toteuttamisesta. Riskienhallinta perustuu toiminnan riskien ja vaarojen tunnistamiseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Riskiarvioinnit tehdään palveluyksiköissä kahden vuoden välein tai tarvittaessa useammin. Omavalvonta perustuu riskienhallintaan, jossa palveluun liittyviä riskejä ja mahdollisia epäkohtia huomioidaan monipuolisesti. Riskit voivat aiheutua esimerkiksi fyysisestä toimintaympäristöstä (kynnykset, vaikeakäyttöiset laitteet), toimintatavoista, asiakkaista tai henkilöstöstä. Usein riskit ovat monien virhetoimintojen summa.

Riskinhallinnan edellytyksenä on, että työyhteisössä on avoin ja turvallinen ilmapiiri, jossa sekä henkilöstö että asiakkaat ja heidän omaisensa uskaltavat tuoda esille laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä epäkohtia.

Esihenkilöiden tehtävänä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Esihenkilöt vastaavat siitä, että toiminnan turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi voimavaroja. Heillä on myös päävastuu myönteisen asenneympäristön luomisessa turvallisuuskysymyksiä kohtaan. Riskinhallinta vaatii aktiivisia toimia myös muulta henkilöstöltä.

Turvallisuuskävelyt tukevat työssä esiintyvien vaara- ja haittatekijöiden arviointia. Yksiköissä toteutetaan turvallisuuskävelyt vuosittain järjestelmästä löytyvän tarkastuslistan avulla. Tarkastuslista käsittää turvallisuuteen yleisesti liittyviä asioita, hätätilanteisiin varautumisen, sisätilat, asiakas- ja potilasturvallisuuden ja tietosuojan. Uusien työntekijöiden aloittaessa käydään osana perehdytystä läpi yksikön turvallisuusasiat, poistumistiet ja sammuusvälineistö. Henkilöstön havaitsemat epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit ilmoitetaan omalle esihenkilölle.

Palveluyksikön henkilöstön työturvallisuusilmoitukset, yksittäiset vaara- ja poikkeamatapahtumat kirjataan HaiPro-järjestelmään, jonka kautta tilanteet käsitellään ja toimintaa kehitetään. Laatupoikkeamien, läheltä piti -tilanteiden ja haittatapahtumien varalle määritellään korjaavat toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tilanteiden syiden selvittäminen ja tätä kautta menettelytapojen muuttaminen turvallisemmiksi. Myös korjaavista toimenpiteistä tehdään seurantakirjaukset ja -ilmoitukset. HaiPro-raportointijärjestelmään ilmoitetut haittatapahtumat tulevat esihenkilöiden tietoon sähköisesti. Haittatapahtuman käsittelyssä arvioidaan ja kuvataan tapahtuma, tapahtuman tyyppi, seuraukset potilaalla ja työyhteisölle, riskiluokka (1–5), tilanteen hallinta, välittömät toimenpiteet, tapahtumaolosuhteet. Lisäksi kuvataan toimenpiteet ja toimenpiteiden toteutuminen, joilla tapahtuman toistuminen estetään. HaiPro raportointijärjestelmästä on mahdollista muodostaa raportteja ja yhteenvetoja.

Vaaratapahtumailmoitukset käsitellään työyhteisökokousten yhteydessä. Kokoukseen osallistuu palveluyksikköpäällikkö ja yksikön henkilöstä. Henkilökunnan osallistuminen kokouksiin tukee asiakas- ja potilasturvallisuuskulttuurin kehittymistä. Muutoksista tiedotetaan tarpeen mukaan henkilöstöä ja muita yhteistyötahoja.

5. Palveluyksikön asiakasturvallisuus

Asiakasturvallisuudella tarkoitetaan periaatteita ja toimintoja, joiden tavoitteena on varmistaa palvelun turvallisuus sekä suojata asiakasta vahingoittumasta. Asiakasturvallisuus on organisaation kykyä ja tahtoa ymmärtää, millaista turvallinen toiminta on, millaisia vaaroja organisaation toimintaan liittyy ja miten niitä voidaan ehkäistä. Turvallisuus rakentuu oikeasta toiminnasta, asenteista ja kulttuurista. Turvallisessa palvelussa käytetään vaikuttavia menetelmiä ja siinä hyödynnetään olemassa olevia voimavaroja parhaalla mahdollisella tavalla.

Neuvolatoiminnassa asiakasturvallisuus on huomioitu riittävänä henkilöstönä, palveluiden tavoitettavuutena, tilojen esteettömyydessä ja työntekijöiden asenteissa. Yksikön

turvallisuuden edistäminen edellyttää yhteistyötä muiden turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Palo- ja pelastusviranomaiset asettavat omat velvoitteensa edellyttämällä mm. poistumisturvallisuussuunnitelman ja ilmoitusvelvollisuus palo- ja muista onnettomuusriskeistä pelastusviranomaisille.

Yksikössä noudatetaan palo- ja pelastusviranomaisten antamia määräyksiä ja toimintayksiköissä on tehty muiden käyttäjien kanssa yhteistyössä palo- ja pelastussuunnitelmat. Kainuun hyvinvointialueella on hallinnollinen ohje poistumisturvallisuuskoulutuksista ja työyksiköissä tapahtuvasta poistumisturvallisuusharjoituksista. Henkilöstön koulutustarvetta seurataan vuosittain kehityskeskusteluiden yhteydessä. Työyksiköittäin olemassa olevat palo- ja pelastussuunnitelmat ovat jokaisen luettavissa. Näihin perehtyminen kuuluu jokaisen työntekijän vastuuseen.

6. Asiakkaan/potilaan asema, oikeudet ja oikeusturva

Äitiys- ja lastenneuvolan, perhesuunnittelun palvelut ovat kiireettömiä terveydenhuoltopalveluita, eikä toiminnalla ole päivystysvelvoitetta. Vastaanotto toiminta tapahtuu ajanvarauksella, niin terveydenhoitajille kuin lääkäreillekin. Akuuteissa sairausasioissa asiakkaat ottavat yhteyttä terveyskeskukseen tai päivystyspalveluihin. Käytössä on Omasote ja neuvolan takaisinsoitto puhelinlinja. Omasoten kautta voi varata/perua aikaa lasten- ja perhesuunnitteluneuvolaan ja rokotuksiin, viestiä ammattilaisen kanssa sekä täyttää tehtäväksi annettuja lomakkeita.

Lakisääteisten terveystarkastuksien toteutuminen on esihenkilön ja henkilöstön vastuulla. Äitiys- ja lastenneuvolan, perhesuunnittelun palvelut ovat vapaaehtoisia, tarkastuksista poisjäävät ja heidän tuen tarve kuuluu selvittää ja järjestää tukea. Esihenkilö vastaa henkilöstömitoituksen toteutumisesta.

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen:

Itsemääräämisoikeus on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Terveydenhuollon palveluissa henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (785/1992) lähtökohtana on, että myös niiden potilaiden tahtoa on kunnioitettava, jotka eivät kykene päättämään hoidostaan, ja että heidän arvioidun etunsa pohjalta toimitaan vain silloin, kun selvitystä heidän omasta tahdostaan ei saada. Suostumuksen antamiseen kykenemättömän potilaan lähiomaista tai muuta läheistä tai laillista edustajaa on ennen tärkeän hoitopäätöksen tekoa kuultava sen selvittämiseksi, millainen hoito parhaiten vastaisi potilaan tahtoa, ja tällaiseen hoitoon on saatava myös suostumus. Äitiys- ja lastenneuvolassa, perhesuunnittelussa tehdään käyntien yhteydessä alaikäisen kypsyysarviointi. Arvioinnin tekemistä varten työntekijät ovat koulutettu Kelan järjestämällä koulutuksella.

Asiakaspalautetta on mahdollisuus antaa suullisesti sekä kirjallisesti jatkuvana palautteena ja ilmoittaa vaaratilanteista Kainuun hyvinvointialueen verkkosivuilla olevan sähköisen asiakaspalauteohjelman (QPro) kautta. Asiakaspalautteet tulevat esihenkilöiden tietoon käsiteltäväksi. Käsittelytapa ohjautuu palautteen sisällön mukaan, tarvittaessa otetaan yhteyttä palautteen antajaan lisätietojen saamista varten. Palvelun laatuun tai asiakkaan saamaan kohteluun tyytymättömällä on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa (1–4 viikkoa). Potilas tai sosiaalihuollon asiakas voi tehdä kokemistaan sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista kantelun aluehallintovirastoon.

Kainuun hyvinvointialueella on käytössä sähköinen, reaaliaikainen asiakaspalautejärjestelmä Qpro Feedback asiakaspalautejärjestelmä. Palautejärjestelmän kautta asiakas voi antaa palautetta saamastaan hoidosta tai palvelusta. Äitiys- ja lastenneuvolassa seurataan asiakastytyytyväisyyttä kahden vuoden välein toteutettavan asiakaspalautekyselyn kautta. Asiakaspalautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä soveltuvin osin.

Potilasasiavastaavan tehtävänä on neuvoa potilasta tai potilaan laillista edustajaa taikka lähiomaista tai muuta potilaan läheistä potilaan asemaan ja oikeuksiin liittyvissä asioissa, avustaa potilasta muistutuksen tai muiden hoitoa koskevien valitusten tai potilas- ja lääkevahinkoa koskevan korvaushakemuksen vireillepanossa, tiedottaa potilaan oikeuksista ja toimia muutenkin potilaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Kainuun hyvinvointialueen potilasasiavastaava on Sanna Huotari puh. 044 710 1324.

7. Palvelun sisältö

Äitiys- ja lastenneuvolan, perhesuunnittelun työtä ohjaavat valtakunnalliset suositukset, jotka löytyvät sähköisesti Neuko-tietokannasta. Nämä ovat julkisia ohjeita ja kaikkien luettavissa. Palveluyksikössä noudatetaan THL:n asetuksen mukaista ohjeistusta määräaikaista ja laajoista terveystarkastuksista sekä terveysneuvonnasta. Työtä tehdään asiakaslähtöisesti ja Kainuun hyvinvointialueen arvoja noudattaen. Käytössä on potilastietojärjestelmä Lifecare, jonka kautta tiedot siirtyvät Kanta-palveluun. Monialaisesta yhteistyöstä huolehditaan asiakas- tai tapauskohtaisesti. Työntekijä on tarpeen mukaan yhteydessä eri yhteistyötahoihin ja asiantuntijoihin sekä tarvittaessa asiakkaan huoltajiin.

Kainuun hyvinvointialueella on laadittu erillinen lääkehoitosuunnitelma, jonka pohjalta yksiköt ovat tehneet omat. Yksikön lääkehoitosuunnitelma on henkilöstön luettavissa QF-järjestelmässä sähköisesti.

Tietosuoja ja tietoturva- asioissa noudatetaan Kainuun hyvinvointialueen tietoturvapoliittikkaa. Yksikössä on hoitajakutsu- ja vartijakutsujärjestelmä hätä- ja väkivaltatilanteiden varalle. Mahdollisen väkivaltatilanteen jälkeen soitetään mahdollisuuksien mukaan hätäkeskukseen ja tehdään ilmoitus poliisille. Kun tilanne on rauhoittanut, asiasta tehdään ilmoitukset esihenkilölle, tarvittaessa työterveyshuoltoon sekä HaiPro-ilmoitukset.

8. Palveluysikön henkilöstö

Palveluysikköpäällikkö vastaa palveluysikön toiminnasta ja taloudesta sekä johtaa ja kehittää toimintaa yksikön ylilääkärin ja muiden palvelualueiden ja -yksiköiden kanssa.

Ylilääkäri: Ylilääkärin työnkuvaan kuuluu neuvolan hallinnollinen vastuu yhdessä palveluysikköpäällikön kanssa. Hän toimii lääkäreiden esihenkilönä, lääketieteellisenä vastuuhenkilönä, toimii kliinisenä kehittäjänä ja tekee myös suoraa potilastyötä.

Lääkäri: Neuvolalääkäri työskentelee äitiys- ja lastenneuvolassa yhteistyössä terveydenhoitajan kanssa. Lääkäri vastaa raskaana olevan ja lapsen lääketieteellisestä seurannasta. Käynnit ovat osa lakisääteisiä laajoja tarkastuksia ja tarpeen mukaan järjestetään ylimääräisiä, yksilöllisen tarpeen mukaan suunniteltuja käyntejä.

Terveysneuvoja on ennaltaehkäisevän hoitotyön ja kansanterveystyön asiantuntija, joka edistää kaikenikäisten terveyttä ja hyvinvointia. Äitiys- ja lastenneuvolan, perhesuunnittelun terveysneuvojat toteuttavat asetuksen mukaiset palvelut. Työhön kuuluvat säännölliset laajat ja määräaikaisten terveystarkastukset, kasvun ja kehityksen seuranta, rokotusten toteuttaminen sekä terveysneuvonta yksilöllisesti ja ryhmä perhevalmennus.

Terveysneuvojien tehtäviin kuuluvat myös vanhemmuuden tunnistamisen vastaanottaminen äitiysneuvolassa raskauden aikana, kohdunkaulasyövän seulontanäytteiden ottaminen ja rokotustoiminta (aikuisten ja matkailijoiden rokotukset, influenssarokotukset tai muut pandemia rokotteet).

Terveyskeskusavustaja on sosiaali- ja terveysalan lähihoitajan tutkinnon tai aikaisemman vastaavan tutkinnon suorittanut ammattihenkilö. Työn tarkoituksena on ohjata ja palvella Kainuun hyvinvointialueen neuvolan asiakkaita. Olennainen osa työtä on takaisinsoittopuheluiden hoitaminen, äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolan lääkärin avustaminen erilaisissa toimenpiteissä ja tekstinkäsittely. Muita tehtäviä ovat avustavat toimistotehtävät liittyen hallinnollisiin/taloudellisiin tehtäviin.

Osastonsihteeri on sosiaali- ja terveysalan lähihoitajan tutkinnon tai aikaisemman vastaavan tutkinnon suorittanut tai osastonsihteerin tutkinnon tai soveltuvan toisen asteen tutkinnon suorittanut ammattihenkilö. Työn tarkoituksena on ohjata ja palvella Kainuun hyvinvointialueen neuvolan asiakkaita. Olennainen osa työtä on takaisinsoittopuheluiden hoitaminen, tekstinkäsittely ja avustavat toimistotehtävät liittyen hallinnollisiin/taloudellisiin tehtäviin.

Palveluysikköpäällikkö 1

Terveysneuvojat 24

Osastonsihteerit 2

Terveyskeskusavustaja 1

Lääkärit (yhteiset koulu- ja opiskeluterveydenhuolto palveluysikön kanssa):

Ylilääkäri 1

Lääkärit 7 + vaihtuva määrä lääkäreitä yleislääketieteen poliklinikan puolelta.

Koulutamme YEK (yleislääketieteen jatko- ja täydennyskoulutus) – vaiheen lääkäreitä yhteistyössä yleislääketieteen poliklinikan kanssa.

Palveluysiköissä on yksi ostolääkäri 3 päivää kuukaudessa, koska virkalääkäreissä on vajetta. Ostopalveluhoitajia ei yksikössä käytetä.

Lyhyt aikaisiin poissaoloihin ei oteta sijaisia vaan työt järjestetään yksikön sisällä. Uusien työntekijöiden ammattioikeus tarkistetaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valviran) ylläpitämästä JulkiTerhikistä. Yksiköissä noudatetaan lakia lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) ja lakia yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004). Soveltuvuus ja luotettavuus arvioidaan työhaastattelun ja soveltuvuusarvioinnin perusteella.

THL:n henkilöstömitoitussuosituksia tarkastellaan säännöllisesti. Riittävyyden arvioinnissa huomioidaan toimintaan mahdollisesti soveltuvat laatusuositukset. Henkilöstön palkkaamisesta ja palvelussuhteissa tapahtuvissa muutoksissa noudatetaan hyvinvointialueen hallinnollista ohjetta.

Kainuun hyvinvointialueella on laadittu perehdyttämisen ohjeistukset uusille työntekijöille ja opiskelijoille. Organisaatio- että työyksikkötason perehdyttämisprosessi dokumentoidaan. Perehdytyksen ja työn tukena ovat käytössä on myös säännöllisesti päivitettävät työohjeet. Asiakastietojen käsittelystä ja tietosuojasta on käytössä ohjeet ja työntekijäkohtaiset sitoumukset.

Henkilöstön osaamisen kehittämissuunnitelmat tehdään vuosittain talouden ja toiminnan suunnittelun yhteydessä. Kainuun hyvinvointialueella järjestetään täydennyskoulutusta keskitetysti, minkä lisäksi henkilöstö voi osallistua ulkopuoliseen täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutustiedot tallennetaan työntekijäkohtaisesti HRM-tietojärjestelmään.

9. Toimintaympäristö ja tukipalvelut

Toimintaympäristö on kuvattu kohdassa 3.

Puhtaanapidon tehtävänä on seurata palvelujen tuottamista ja laadun toteutumista yhdessä palvelujen tuottajien kanssa. Tekstiilipalvelut vastaavat henkilökunnan suojavaatteiden tilauksesta ja puhdistamisesta. Toimitilojen siivouspalvelut ja henkilökunnan työvaatteiden huolto toteutetaan ostopalveluina. Kainuun hyvinvointialueella näistä vastaa ravitsemus ja laitoshuollon päällikkö.

Työntekijän vastuulla on huolehtia aseptisesta työotteesta sekä työtilojen yleissiisteydestä työpäivän aikana. Riskijäteastioiden täyttämässä ja hävittämisessä noudatetaan annettuja ohjeita. Välinehuolto on keskitetty keskussairaalan välinehuoltoyksikköön, minne käytetyt instrumentit toimitetaan ohjeiden mukaisesti.

Yksiköissä on nimetty hygieniayhdyshenkilö. Ohjeita saa myös hyvinvointialueen hygieniahoidajilta. Työtiloista löytyy vesipiste käsihygienian hoitoa varten sekä käsidesipullot työntekijöitä ja asiakkaita varten.

Tiloissa olevista kameravalvonnasta on nähtävillä tiedotteet odotustiloissa.

10. Omavalvonnan toteutus, seuranta ja raportointi

Omavalvonnan toteuttaminen kuuluu jokaiselle työntekijälle. Palveluyksiköiden omavalvontasuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään vuosittain tai toiminnan muutoksien yhteydessä. Päivittämisestä vastaa yksikön palveluyksikköpäällikkö.

Omavalvonnan raportointi tapahtuu 3kk välein. Raportoinnista vastaa palveluyksikköpäällikkö.

Omavalvontasuunnitelman ja -raportit hyväksyy ja vahvistaa alueen palvelualuepäällikkö.